

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه حضرت صدیقه فاطمه (سلام الله) گرگان

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان :

بررسی و تبیین مبانی فکری، اجتماعی تغییر

الگوی پوشش

استاد راهنما :

دکتر مهدی افچنگی

استاد داور:

حجت الاسلام والمسلمین دکتر علی اکبر نصرتی

پژوهشگر :

سیده مهدیه سادات

بهار ۱۳۹۳

تقدیم به

کسی که تنها لقب امیرالمؤمنین به او داده شده، و شاه شاهان در زمین و ملکوت است.

"السلام علیک یا ابالحسن یا امیرالمؤمنین یا علی بن ابیطالب یا حجه الله علی خلقه"

تقدیر و تشکر

تشکر از خداوند که اولین یاریگر من بوده است.

تشکر از پدر و مادر عزیزم که در این سالها همواره و در همه حال به من کمک کرده اند.

و سپاس از اساتید محترم حوزه که در مدت تحصیل زحمت مرا کشیدند . و نیز استاد راهنمایم آقای دکتر افچنگی که در این رساله مرا پشتیبانی کردند.

چکیده

پوشش و لباس هرانسانی پرچم کشور وجود اوست. پرچمی که او بر در خانه ی وجودش نصب کرده است. وبا آن اعلام می دارد که از کدام فرهنگ تبعیت می کند. فلسفه پوشش حفظ ارزش والای انسان بویژه زن، سلامت جامعه و افراد از نظر روحی و جسمی، تنظیم روابط زن و مرد و تحکیم بنیان خانواده است. اما ایدئولوژی غربی با شعارهایی چون مد و زندگی مدرن باعث رنگ شدن این ارزش در اذهان افراد شده اند.

آنچه که از نظر فکری باعث تغییر الگوی پوشش شده از خود شخص سر چشمه می گیرد. زنان و دختران مسلمان بر اثر ناآشنایی، تقلید کورکورانه، خودنمایی، ضعف حیا و... به سوی پوشش ناقص و مدهای زننده غربی می گرایند و موجب تباهی خود و دیگران می شوند. عامل اجتماعی که در بوجود آمدن این تغییر دخالت دارند، ناشی از عملکرد افراد یک جامعه و سیستم سیاسی، اجتماعی و فرهنگی حاکم بر آن است. از جمله این علت های اجتماعی بی توجهی یا کم توجهی برخی از مسئولان نظام، عملکرد نادرست رسانه های تصویری و نبود امر به معروف و نهی از منکر را می توان بر شمرد.

در فرهنگ اسلام محور اصلاحات فرهنگ سازی است. لذا با فعالیت های آموزشی، فرهنگی و تبلیغی می توان فضای اجتماعی را به سمتی هدایت کرد که افراد به صورت طبیعی و خود جوش به رعایت عفاف و حجاب رغبت نمایند.

واژگان کلیدی :

حجاب، بدحجابی، بی حجابی، تهاجم فرهنگی، پوشش

متخلفان است. مقابله با این گروه‌ها ضرورتاً در قالب برخورد قهرآمیز توصیه نمی شود بلکه هدف، شناسایی اقدامات فعلی و آینده آنان و کم اثر و پرهزینه کردن این اقدامات است.^۱

^۱ محمدرضا، زیبایی نژاد، "نظام اسلامی و مسئله پوشش زنان"، نظام اسلامی و مسئله حجاب، چاپ اول، سیدجعفر، حق شناس، نشر دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، قم، ۱۳۸۷، صص ۵۴-۷۰.

منابع

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

- ۱- ابن بابویه، محمد بن علی، من لایحضر الفقیه، ترجمه علی اکبر و محمدجواد غفاری و صدر بلاغی، ج ۳، چاپ اول، تهران: صدوق، ۱۳۶۹.
- ۲- ابن طاووس، علی بن موسی، طرف من الابداء والمنقب، مصحح قیس عطار، ترجمه نرم افزار جامع احادیث ۳، چاپ اول، مشهد: تاسوعا، ۱۴۲۰.
- ۳- اذری قمی، احمد، سیمای زن در نظام اسلام، قم: دارالعلم، ۱۳۷۲.
- ۴- اسحاقی، سیدحسین، مروارید عفاف، چاپ اول، قم: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۶.
- ۵- اسلام لو، نعیمه و دیگران، حریم ریحانه، چاپ هفتم، تهران: نشر نگار نور، ۱۳۸۸.
- ۶- اشتیانی، محمدرضا، عفاف، چاپ اول، قم: ثامن الحجج علیه السلام، ۱۳۸۰.
- ۷- اکبری، محمدرضا، حجاب در عصر ما، چاپ اول، تهران: پیام آزادی، ۱۳۸۰.
- ۱۰- باقری بیدهندی، گنج حکمت یا احادیث منظوم، چاپ اول، قم: روح، ۱۳۶۳.
- ۱۱- بحرانی اصفهانی، عبدالله بن نورالله، عوالم العلوم، مصحح محمد باقر موحد ابطحی اصفهانی، ترجمه نرم افزار جامع احادیث ۳، ج ۱۱، چاپ اول، قم: موسسه الامام المهدی عجل الله تعالی، ۱۴۱۳.
- ۱۲- بانکی پورفرد، امیرحسین، آیین زن، چاپ اول، قم: کتاب طه، ۱۳۸۱.
- ۱۳- بهزادپور، سیمین دوخت، می خواهم درباره حجاب بیشتر بدانم، چاپ اول، تهران: موسسه فرهنگی هنری نقش سیمرغ، ۱۳۸۵.
- ۱۴- پورسیداقایی، مسعود، حجاب میوه شناخت، چاپ ششم، قم: نشر حضور، ۱۳۸۵.

- ۱۵- توانا، مرادعلی، زن در تاریخ معاصر ایران، چاپ اول، تهران: نشر برگ زیتون، ۱۳۸۰.
- ۱۶- حبیب اللهی، حسین، حجاب دربی حجابی، قم: نشر دآوری، ۱۳۷۳.
- ۱۷- حر عاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، مصحح موسسه ال البيت عليهم السلام، ترجمه نرم افزار جامع احادیث ۳، ج ۵ و ۲۰، چاپ اول، قم: موسسه ال البيت عليهم السلام، ۱۴۰۹.
- ۱۸- حداد عادل، غلام علی، فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی، چاپ هجدهم، تهران: سروش، ۱۳۸۷.
- ۱۹- خرمشاهی، بهاءالدین، انصاری، مسعود، پیام پیامبر، چاپ اول، تهران: نشر منفرد، ۱۳۷۶.
- ۲۰- خرمی مشکانی، ابراهیم، چرا حجاب؟ چاپ اول، کاشان: نشر مرسل، ۱۳۸۳.
- ۲۱- دفتر مشاوره رئیس سازمان در امور جوانان، آنچه زنان و دختران درباره حجاب باید بدانند، چاپ اول، تهران: سروش، ۱۳۸۳.
- ۲۲- راغب اصفهانی، ابوالقاسم حسین، المفردات فی غریب القرآن، ترجمه نرم افزار جامع احادیث ۳، چاپ اول، بی جا: الکتاب، ۱۴۰۴.
- ۲۳- رجبی، عباس، حجاب و نقش آن در سلامت روان، چاپ نهم، قم: نشر موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله، ۱۳۹۱.
- ۲۴- ساعتچی، احمدعلی، چرا حجاب؟ چاپ اول، قم: نشر منیر، ۱۳۸۶.
- ۲۵- طهماسبی املی، علی، ادب شب زفاف، قم: پیام مهدی، ۱۳۷۱.
- ۲۶- فتاحی زاده، فتحیه، حجاب از دیدگاه قرآن و سنت، چاپ پنجم، قم: نشر موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶.
- ۲۷- قاضی، فاطمه، حجاب دختران، چاپ سوم، قم: گلستان ادب، ۱۳۸۵.

- ۲۸- قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۲ تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۷۸.
- ۲۹- کربلایی و دیگران، محسن، زن و بازیابی هویت، چاپ هشتم، تهران: انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲.
- ۳۰- کلاتری، علی اکبر، فقه و پوشش بانوان، چاپ سوم، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۷.
- ۳۱- کمرهای، محمدباقر، اسمان و جهان، ج ۶، چاپ اول، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۵۱.
- ۳۲- کیانی، محمد حسین، معنویت جدید و تهاجم فرهنگی، چاپ اول، قم، عصر آگاهی، ۱۳۹۰.
- ۳۳- محدثی، جواد، نگاه تا نگاه، قم: عصمت، ۱۳۸۲.
- ۳۴- محسنی گرگانی، احمد، زیباترین الگوی پوشش در اسلام، چاپ اول، اراک: مرکز آموزشی مدیریت دولتی، ۱۳۸۰.
- ۳۵- محمدی اشتهااردی، محمد، پوشش زن در اسلام، حجاب سیزدهم، قم: ناصر، ۱۳۷۴.
- ۳۶- غم نامه کربلا، چاپ اول، تهران: مطهر، ۱۳۷۷.
- ۳۷- محمدی نیا، اسدالله، آن چه یک زن باید بداند، چاپ سوم، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۲.
- ۳۸- مصطفوی، سیدجواد، بهشت خانواده، ج ۲، مشهد: هاتف، ۱۳۸۴.
- ۳۹- مطهری، مرتضی، اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب، چاپ بیست و ششم، تهران: صدرا، ۱۳۸۸.
- ۴۰- مساله حجاب، چاپ هشتادویکم، تهران: صدرا، ۱۳۸۸.
- ۴۱- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، چاپ دوم، تهران: ثامن، ۱۳۸۴.

- ۴۲- مقدسی، محمد، در حریم حجاب، چاپ دوم، قم: نصاب، ۱۳۷۵.
- ۴۳- مهریزی، مهدی، آسیب شناسی حجاب، چاپ اول، تهران: جوانه رشد، ۱۳۷۱.
- ۴۴- نوری مطلق، علی، نقش رسانه در تبیین دفاع و هجوم فرهنگی، چاپ اول، قم: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۶.
- ۴۵- مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، بحارالانوار، مصحح جمعی از محققان، ترجمه نرم افزار جامع احادیث ۳، ج ۴۳، چاپ دوم، بیروت: دارالحیاء التراث العربی، ۱۴۰۳.

مقالات

- ۴۶- اسحاقی، سیدحسین، "هستها و بایدهای فرهنگ حجاب و عفاف"، حجاب مسئولیتها و اختیارات دولت اسلامی، ج ۲، چاپ اول، ۱۳۸۷.
- ۴۷- سیدی تبار، اعظم السادات، "بررسی و تحلیل علل فردی، خانوادگی و اجتماعی گسترش بدحجابی"، حجاب مسئولیتها و اختیارات دولت اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۷.
- ۴۸- شرف الدین، سیدحسین، "ریشه یابی جامعه شناختی بی حجابی"، حجاب مسئولیتها و اختیارات دولت اسلامی، چاپ اول، ۱۳۸۷.
- ۴۹- زیبایی نژاد، محمدرضا، "نظام اسلامی و مسئله پوشش زنان"، نظام اسلامی و مسئله حجاب، چاپ اول، ۱۳۸۷.
- ۵۰- فتحیه، فتاحی زاده، "راهکارهای توسعه حجاب: ماهنامه پیام زن، شماره ۱۸۴ و ۱۸۵، ۱۳۸۶.